

og saa grunder sig, og hvorpaa al Religion, saavidt jeg nogenstunde har fundet den paa Jorden, grunder sig, at „Menneskene ere ikke saa gode, som de burde være“; saa maae vi dog fastholde det, at der er Strøbeligheder, ikke blot hos de Ansøgende, men ogsaa hos dem, der kunne blive kaldede til at foretage Valget, og at som Følge deraf slette Veie — det vil sige Indblanding af nogetsemhelst andet Hensyn end det ene Hensyn til at faae den vel Begavede, den Rettskafne, den Dygtige, og fra hans Side Hensynet til at faae en Virksomhed, hvortil han veed sig kaldet — at altsaa Indblanding af deslige slette Hensyn næsten til enhver Tid meer eller mindre vilde finde Sted. Men vil man end ikke indrømme det, saa lad os i alt Fald besinde os paa, om det ikke er Sandhed, at der er dog i Reglen en mærkelig Forskjel — jeg vil være oprigtig og tilstaae, at det er ikke blot hos mange Andre, men ogsaa hos mig selv, jeg har befundet det, — en mærkelig Forskjel altsaa paa Veiler og Egtemand. Det er ikke Ondskab, det er ikke Svig og Løgn, det vide vi Alle, som have været Eistere og Egtemænd, naar Alt i hiin Tid tiltaler os saa forunderligt, og det forekommer os, som om vi kunde bære vor Brud over alle Have, og naar det saa senere viser sig, at det ikke saa ganske slaaer til alligevel. Altsaa, lad, om man vil, Taler om alle slette Veie og Midler tages bort; hvergang en Mand beiler til et Embede, er der Noget i selve den Omstændighed, der gjør, at i den Tid tiltaler Meget ham anderledes, end naar han er kommen i Embede, og at de Andre, Vælgerne, blive ligesom smittede af hans glade, søielige Opfattelse, saa de vistnok saare let fra begge Sider komme ret glædeligen sammen; men man vil jo paa staae, at det ikke altid er de forelskede Egteskaber, der senere vise sig at være de varigste og de heldigste. Jeg troer derfor, der er overmaade Meget i, — man tale nu om det i Spøg eller Alvor, — hvad der af de meget ærede to Talere, til hvilke jeg har refereret mig, er gjort gjældende, baade om, at den menneskelige Fortæthed vil ligesaa vel høre sin Indflydelse paa Vælgerne som paa dem, der søge og ønske at vælges, og at i alt Fald den hele Forandring i Stemning, som indtræder imellem En, der

søger Noget, og En, der har faaet Noget, mellem dem, der vælge ham og hylde ham med Begeistring, og dem, der senere erfare, hvor meget der er at udsætte paa ham, senere mægtig vil gjøre sig gjældende, saa at det ingenlunde vil være et sikkert Middel til god Forstaaelse umiddelbart at indføre saadanne Valg, ikke heller just lade Præster, som Menigheden vil være tilfreds med, ikke alene i Valgforsamlingen paa Valgdagen, men om et halvt eller heelt Aar og saaledes videre frem. — Der er — for her strax at berøre noget af det, den ærede sidste Taler anførte imod Slutningen — indvendt derimod: Men nu da, naar Provsten kommer med en Ubekjendt og siger: Ham skulle I have! Og det er nu vistnok, som alt udtalt, ikke den Tilstand, jeg ønsker. Men jeg skal dog tillade mig at høre den Overbeviisning, at mit Hjerte banker eens med mange Danstles Hjerter, naar jeg siger: Jo, en Saadan modtages i Reglen ret vel, og det, fordi Maaden er den nedarbejdede og bestaaende, fordi endnu Mange sige sig selv: Han sendes fra vor lovlige Dyrighed, hvem det i Slaphedens Tider blev overdraget at tage sig af disse Forhold, just fordi Menighederne gjorde for store Misbrug af den dem indrømmede Valgret. Og jeg skal ogsaa tillade mig at mene, at det er lettere, naar der muligen alt iforveien er Uenighed og Splid tilstede, for begge Parter at bøie sig for Dyrigheden og tage imod den ganske Fremmede og Tjerne, der føres til dem, end det er for den ene Halvdeel at bøie sig for den anden. — Og saa skal jeg dermed gjøre Overgangen til en Bemærkning, som er gjort af det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein), at naar vi saaledes uden videre lægge Valget i Sognenes Hænder, saa glemme vi, at Sognene ere ikke enige, nemlig ikke enige i religiøs Henseende, saa glemme vi, at vi besinde os i den Overgangstilstand, hvor to store Opvækkelsesretninger kæmpe mod hinanden og begge kæmpe mod en Mæthed og Sløvhed fra den næstforrige Tid. Det er bemærket af en æret Taler i forrige Rigsdagssamling, — jeg mindes ikke ret, om det er det ærede Medlem for Præstis Amts 6te Valgkreds (Thurah) eller det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste